

Jacek Wiatr, *Ratownictwo medyczne w polityce Rzeczypospolitej Polskiej*

Streszczenie

Państwowe Ratownictwo Medyczne (PRM) stanowi jeden z kluczowych elementów systemu ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa publicznego państwa, funkcjonując na styku polityki zdrowotnej, społecznej i bezpieczeństwa wewnętrznego. Skuteczność tego systemu determinowana jest nie tylko przez zasoby kadrowe i infrastrukturę, lecz przede wszystkim przez rozwiązania organizacyjne, prawne i technologiczne, będące rezultatem decyzji podejmowanych w ramach polityki publicznej. Celem niniejszej rozprawy doktorskiej jest analiza funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce oraz identyfikacja rozwiązań mogących przyczynić się do zwiększenia jego efektywności operacyjnej i systemowej.

Praca opiera się na założeniu, że dotychczasowe reformy systemu PRM miały w dużej mierze charakter reaktywny, a nie strategiczny, co ograniczało ich skuteczność w obliczu narastających wyzwań społecznych, demograficznych i organizacyjnych. Podstawowa hipoteza badawcza zakłada, że wdrożenie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, technologicznych oraz prawnych może prowadzić do wzrostu efektywności systemu PRM. W celu jej weryfikacji sformułowano pytanie główne dotyczące kierunków modernizacji systemu oraz zestaw hipotez pomocniczych odnoszących się m.in. do roli wolontariatu, zakresu kompetencji ratowników medycznych, struktury zespołów ratowniczych, bezpieczeństwa stosowania farmakoterapii pediatrycznej oraz uwarunkowań prawnych funkcjonowania ratowników w sytuacjach granicznych.

Rozprawa została osadzona metodologicznie w paradygmacie nauk o polityce, traktując system PRM jako element polityki publicznej oraz systemu bezpieczeństwa państwa. W części teoretyczno-analitycznej dokonano przeglądu uwarunkowań prawnych, definicji systemu bezpieczeństwa oraz aktualnego modelu funkcjonowania PRM w Polsce, uzupełnionego analizą porównawczą wybranych zagranicznych systemów ratownictwa medycznego. Istotnym elementem pracy jest autorskie badanie ankietowe przeprowadzone wśród 310 pracowników systemu PRM, obejmujące ratowników medycznych, lekarzy oraz pielęgniarki, zrealizowane z wykorzystaniem triangulacji metod ilościowych i jakościowych.

Wyniki badań empirycznych wnoszą istotny wkład do stanu wiedzy w zakresie analizy polityk publicznych w obszarze ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, dostarczając empirycznie ugruntowanej diagnozy funkcjonowania systemu PRM z perspektywy jego kluczowych interesariuszy. Analiza danych potwierdza, że system jest postrzegany jako zdolny do realizacji podstawowych zadań operacyjnych w ramach standardowych interwencji, jednak jednocześnie ujawnia trwałe ograniczenia o charakterze strukturalnym. Do najistotniejszych barier zaliczono przeciążenie systemu zgłoszeniami o charakterze podstawowej opieki zdrowotnej, niejednoznaczności prawne i organizacyjne, wydłużające się czasy reakcji oraz ograniczoną gotowość do reagowania na zdarzenia masowe i kryzysy o dużej skali. Uzyskane wyniki wskazują na umiarkowany poziom zaufania pracowników do zdolności adaptacyjnych systemu w sytuacjach nadzwyczajnych, co potwierdza zasadność dalszych reform o charakterze systemowym, opartych na podejściu strategicznym.

Praca wnosi wkład do badań nad polityką zdrowotną i bezpieczeństwem publicznym, formułując wnioski i rekomendacje, które mogą stanowić podstawę do projektowania

przyszłych reform organizacyjnych i legislacyjnych w obszarze Państwowego Ratownictwa Medycznego.